

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

postmottak@oed.dep.no

Oslo, 27.05.2015

Hørings svar - Forslag til endringer i energiloven

Det vises til OEDs høringsbrev 15. april 2015 om endringsforslag i energiloven.

Departementet foreslår her, som oppfølging av Ekspertutvalgets rapport *Et bedre organisert strømnnett*, å innføre krav til selskapsmessig og funksjonelt skille mellom strømnnettvirksomhet og all annen virksomhet i alle energiforetak med inntektsramme.

Norsk Teknologi er en landsforening i NHO. I våre tilknyttede bransjeforeninger har vi 1 700 tekniske entreprenørvirksomheter som medlemmer. Medlemmene har om lag 33 000 ansatte og leverer tekniske installasjoner og entrepriser til private og offentlige kunder, til sektorer som bygg, energiproduksjon og -nett, ekomnett, offshore, verft, industri og samferdsel.

Vi takker for muligheten til å gi kommentarer til endringsforslaget.

Støtter innføring av skille mellom nettmonopol og all annen virksomhet

Vi støtter departementets forslag om å stille krav om både selskapsmessig og funksjonelt skille mellom nettvirksomhet og all annen virksomhet. Videre støtter vi at dette skal gjelde alle nettselskaper, også de med færre enn 100 000 abonnenter. Vi støtter også at kravet kan begrenses til foretak med inntektsramme.

Vi synes departementet underbygger endringen med gode argumenter. Et skille legger til rette for gode løsninger for en fremtidsrettet nettstruktur i Norge. Ett annet argument fra departementet, og som også er vårt viktigste anliggende, er de konkurransemessige hensyn. Et tydeligere skille reduserer risikoen for kryssubsidiering mellom nettmonopolene og konkurranseutsatt virksomhet.

Vi vil hevde at for å fjerne alle incentivene til konkurransehennende adferd må det langsiktige målet for nettreguleringen være fullt eiermessig skille mellom naturlige monopoler og annen virksomhet, slik også Konkurransetilsynet uttalte når ekspertutvalgets rapport var på høring. Vi erkjenner imidlertid at det er for komplisert å etablere eiermessig skille i denne omgang. Som et skritt på veien mot målet er vi derfor godt fornøyd med departementets forslag.

Mulighet for salg av overskuddskapasitet må fjernes, ev. begrenses til beredskapssituasjoner

Som merknad til § 4-6 annet ledd annet punktum skriver departementet at man i forskrift kan gi nettvirksomheten adgang til å selge eller leie ut overskuddskapasitet.

Vi mener denne adgangen må fjernes, ev. klart begrenses til beredskapssituasjoner. En generell adgang vil virke mot lovforslagets intensjon om å redusere risikoen for kryssubsidiering og styrke nøytraliteten mot annen konkurranseutsatt virksomhet.

Det er i dag etablert en praksis om at inntil 20 % av kapasiteten fra nettselskapers integrerte entreprenørvirksomhet kan selges i konkurransemarkeder. Dagens praksis gir risiko for kryss-subsidiering. Dersom man etter lovendringen tillater salg av overskuddskapasitet, vil kontroll av inntekter og kostnader fortsatt være en utfordring. Vi har overfor NVE bl.a. pekt på anleggsbidragene som kilde til kryssubsidiering, der for høyt prisede nettilknytninger gir et marginrom hos nettselskapers integrerte entreprenørvirksomhet som gjør det mulig å prise seg lavere enn andre aktører når tjenester selges i åpne markeder.

Vi vil derfor anmode om at adgangen til å selge overskuddskapasitet av installasjons- og entreprenørtjenester fjernes. Lovendringen og forarbeidene må gi klare føringer om at dersom energiforetaket skal operere i konkurransemarkeder for installasjons- og entreprenørtjenester, selv om det er i liten grad, så må slik virksomhet drives fra et foretak som funksjonelt og juridisk er skilt fra nettvirksomheten. Det eneste området hvor det kan være riktig å gi en adgang til å selge kapasitet er ved feilretting etter store nettutfall, for eksempel når naturkatastrofer inntreffer.

Adgangen til å selge eller leie ut kapasitet i beredskapssituasjoner må imidlertid suppleres med en meldeplikt til NVE, slik at omfanget av denne type kapasitetssalg kan kontrolleres og følges opp.

Vårt forslag til endret § 4-6 annet ledd annet punktum: *Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser som gir nettforetak adgang til å selge eller leie ut egen kapasitet, herunder driftskontrollfunksjoner, ved overskuddskapasitet og i beredskapssituasjoner.*

Ikke dispensasjon for mindre selskaper

Som merknad til § 4-6 tredje ledd og § 4-7 fjerde ledd skriver departementet at det gis adgang til å gi dispensasjon i særlige tilfeller, fra hele eller deler av kravet om selskapsmessig og funksjonelt skille.

Det er for oss viktig at en dispensasjonsmulighet brukes strengt. Vi registrerer at enkelte høringsinstanser uttalte, når ekspertutvalgets rapport var på høring, at det burde lages en unntaksregel for mindre nettselskaper. Argumentasjonen for dette er kostnader knyttet til å skille nettvirksomheten i eget selskap og at man ikke skulle gå lenger enn krav i EUs eldirektiv 3.

Vi ser også at det på kort sikt vil oppstå kostnader knyttet til en reorganisering. Vi mener imidlertid at denne kostnaden er langt mindre enn nytteverdien samfunnet vil få fra den kostnadseffektivitet som oppnås ved økt bruk av konkurranseutsetting av installasjons- og entreprenørtjenester. Videre har vi tro på at et juridisk skille legger bedre til rette for en fremtidsrettet nettstruktur. Det at EU ikke krever selskapsmessig og funksjonelt skille for alle, anser vi ikke som noe godt argument for å bevare en u hensiktsmessig organisering av norsk nettvirksomhet.

Vi mener det er svært viktig at departementet ikke åpner for dispensasjon fra krav om selskapsmessig og funksjonelt skille for mindre nettselskaper.

Ett år bør være tilstrekkelig for tilpasninger

I høringsnotatet skriver departementet at tre år etter ikrafttredelse kan være en hensiktsmessig frist for energiforetakene å tilpasse seg de nye kravene.

Vi mener det er unødvendig lang tid og mener at ett år etter ikrafttredelse bør være tilstrekkelig.

Avsluttende kommentarer

Vi har lenge vært bekymret over konkurransevilkårene i installasjons- og entreprenørmarkedet tilknyttet nettvirksomheten. I tillegg er store deler av de tjenester nettselskapene etterspør lukket for konkurranse ved at nett- og energiselskapene produserer disse med egne ressurser.

De neste 10 årene skal det investeres betydelige beløp i sektoren. Det er viktig av hensyn til forbrukerne at nettmoderniseringen gjennomføres på en måte som sikrer at nettleien ikke blir høyere enn nødvendig. Våre medlemmer som leverer installasjons- og entreprenørtjenester til de nettselskapene som i dag har tatt markedet i bruk, kan dokumentere at konkurranseutsetting av utbyggings- og driftsoppgavene gir betydelig reduserte kostnader. Vi støtter derfor tiltak og reguleringer som kan bidra til en konkurransenøytralitet og markedsåpning innenfor denne sektoren.

Vi ser i møte at lovendringen, kombinert med at departementet også nylig erstattet kompetanseforskriften med en mer fleksibel regulering av beredskapsfunksjonen i energilovsforskriften, og videre at NVE fra 2016 vil innføre krav om at tjenestekjøp fra nettselskap skal skje etter konkurranse og markedsvilkår, vil åpne for mer og reell konkurranse i markedet for nett-entreprenørtjenester. Summen av disse endringene vil bidra til mer konkurransenøytrale markeder som samfunnet og forbrukerne vil få store fordeler av.

Avslutningsvis tar vi opp at vi med forventning ser frem til at departementet, gjennom NVE, også følger opp ekspertutvalgets anbefaling om å øke kostnadsnormens andel i inntektsrammen fra 60 til 70 prosent. Økt sammenheng mellom inntekter og kostnader vil gi nettselskapene gode insentiv til å identifisere og realisere kostnadseffektivisering, hvor bl.a. økt bruk av det åpne markedet for installasjons- og entreprenørtjenester er et sentralt virkemiddel.

Vi står gjerne til disposisjon for å utdype våre kommentarer.

Med vennlig hilsen

Norsk Teknologi

Tore Strandskog
Direktør næringspolitikk